

دانشکده پیام نور مرکز تهران
گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان پایان نامه

مبانی فقهی و حقوقی ورزش

و مسابقات ورزشی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی

استاد راهنما: دکتر علی آبادی

استاد مشاور: دکتر محمد صدری

دانشجو: حمداله قبادی

۱۳۸۷- ۸۸

عنوان پایان نامه

مبانی فقهی و حقوقی ورزش و مسابقات ورزشی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی

استاد راهنما: دکتر علی آبادی

استاد مشاور: دکتر محمد صدری

دانشجو: حمداله قبادی

۱۳۸۷-۸۸

تقدیم :

تقدیم به بزرگ پهلوان دنیای اسلام حضرت علی علیه السلام که پهلوانی ، فتوت و مردانگی از نام او اعتبار گرفت و براستی او الگو و اسوه واقعی ورزشکاران می باشد و نیز به تمامی ورزشکاران مسلمان ایران .

سیاس :

لازم می دانم از کلیه کسانی که در نوشتن این پایان نامه مرا کمک و یاری نمودند
تشکر و قدر دانی نمایم خصوصا جناب دکتر علی آبادی و جناب دکتر صدری که با
راهنمایی های ارزشمندشان مسیر تحقیق اینجانب را روشن نموده و اشکالات و ایراداتم را
متذکر شدند و همچنین از همسر عزیزم که در طول نوشتن این پایان نامه مرا همراهی
نمودند .

چکیده پایان نامه

در این پایان نامه به بررسی مبانی فقهی و حقوقی ورزش و مسابقات ورزشی پرداخته شده است. در بحث مبانی فقهی، به دیدگاه قرآن و سنت درباره ورزش و مسابقات ورزشی اشاره شده است و در این بررسی مسابقات ورزشی در فقه به دو دسته ورزشهای خاص و ورزشهای مستحدث تقسیم شده است. ورزشهای خاص همان سبق و رمایه می باشد که انحصاراً به چند ورزش خاص (نصل، خف، حافر) اشاره شده است. ورزشهای مستحدث ورزشهای نو و جدید می باشد که از جهات مختلفی با سبق و رمایه متفاوت می باشد و احکام جداگانه ای برای هر کدام مترتب می باشد در باب مسابقه مفصلاً به بحث ادله جواز و لزوم عقد سبق و رمایه، ارکان، احکام، شرایط و تعیین عوض آن اشاره شده است. در بحث مبانی حقوقی نیز ارتباط ورزش با علم حقوق، حقوق ورزش مورد بررسی قرار داده ایم. در آخر به قوانین مربوط به مسابقات ورزشی در قانون اساسی و قانون مجازات اسلامی بطور تفصیلی پرداخته شده است.

فهرست مطالب

صفحه	عناوین
۱	مقدمه.....
۳	بخش اول: کلیات
۵	فصل ۱: اهمیت ورزش
۱۰	فصل ۲: تاریخچه ورزش در ایران
۱۱	گفتار ۱: ورزش باستانی (ایرانی)
۱۳	فصل ۴: ورزش از نگاه اندیشمندان
۱۶	بخش دوم: ورزش از دیدگاه فقهی
۱۷	فصل ۱: جایگاه ورزش در اسلام.....
۱۹	گفتار ۱: ورزش در قرآن
۲۲	گفتار ۲: ورزش در سنت
۲۴	فصل ۲: اقسام ورزش.....
۲۵	گفتار ۱: ورزشهای خاص
۳۰	گفتار ۲: ورزشهای مستحدث
۳۶	فصل ۳: مسابقه
۳۷	گفتار ۱: اقسام مسابقه
۴۱	گفتار ۲: ادله جواز سبق و رمایه
۴۸	گفتار ۳: ارکان عقد سبق و رمایه
۵۹	گفتار ۴: احکام سبق
۶۳	گفتار ۵: شرایط سبق
۶۸	گفتار ۶: تعیین عوض
۷۳	فصل ۴: دیدگاه اندیشمندان فقه در باب مسابقه
۸۳	گفتار ۱: بررسی شطرنج به عنوان یک مسابقه
۸۷	گفتار ۲: فرهنگ مسابقات و رقابتهای ورزشی و تطبیق آن با احادیث و روایات
۸۸	بخش سوم: مبانی حقوقی ورزش و مسابقات ورزشی

فصل ۱: ارتباط ورزش با علم حقوق.....	۸۹
فصل ۲: جایگاه ورزش در قوانین جمهوری اسلامی ایران	۹۰
فصل ۳: حقوق ورزش	۹۴
فصل ۴: مسئولیت های حقوقی ناشی از عملیات ورزشی	۹۷
فهرست منابع:	۱۰۱

پیشگفتار

خداوند را شاکرم که این توفیق را داد تا بتوانم در مسیر آشنایی و ترویج فرهنگ اسلامی گام کوچکی بردارم .

در گرد آوری این مجموعه از کتب متعددی استفاده شده که بتوان دریافت صحیحی از موضوع ورزش و مسابقات ورزشی در اسلام حاصل گردد . لیکن سبک نگارش بسیاری از مطالب امروزی نبوده و به جهت رعایت امانت در سبک نگارش آنها دخالتی نداشته ام .

برای بررسی این موضوع مطالب پایان نامه را به سه بخش کلیات ، مبانی فقهی ورزش و مسابقات ورزشی و مبانی حقوقی ورزش و مسابقات ورزشی تقسیم نموده و در هر بخش به تفکیک چند فصل و گفتار ارائه نموده ام که امیدوارم مطالب تهیه شده مورد توجه و استفاده خوانندگان محترم قرار گیرد .

حمداله قبادی ۱۳۸۸

مقدمه

بسمه تعالی

ورزش یکی از اموری است که به عناوین مختلف در جهان مطرح شده و گروه زیادی به اشکال گوناگون با آن سروکار دارند. برخی از مردم، ورزشکار حرفه ای اند و گروهی ورزشکار آماتور. گروهی طرفدار و علاقه مند به ورزش و دیدن برنامه ها، مسابقات و نمایش های ورزشی بوده، و عده ای نیز از راه ورزش امور زندگی خویش را می گذرانند.

وزارتخانه ها و ادارات ورزشی فراوانی تاسیس شده و مخارج زیادی صرف ورزش، ساختن استادیوم ها، مجتمع ها و باشگاه های ورزشی و نیز تهیه وسائل و لباس های ورزشی و یا تماشای مسابقات ورزشی می شود. بخش های قابل توجهی از برنامه های تلویزیون، رادیو، مجلات و سایر رسانه های گروهی، به ورزشها و اخبار ورزشی اختصاص دارد و خلاصه ورزش یکی از اموری است که در جهان به صورت جدی مطرح بوده تا جایی که نه تنها در همه رشته های دانشگاهی تعداد واحدی را به خود اختصاص داده که موجد رشته مستقل و حتی دانشکده نیز شده است.

در حال حاضر یکی از مشکلات جامعه بشری، مساله بی کاری و عوارض ناشی از آن است. بی کاری، به ویژه برای نوجوانان و جوانان و به خصوص در ایام تعطیلات تابستانی مدارس و مراکز آموزشی، بسیار خطرناک و مضر است و باید با آن مبارزه شود، یا به نحوی اوقات بی کاری را پر نمود که مفید باشد و یا لاقط مضر نباشد. بسیاری از انحرافات، از قبیل: اعتیاد به مواد مخدر، دزدی و ایجاد مزاحمت، دعواها و درگیری های خیابانی، انحرافات جنسی و... زائیده بی کاری و ولگردی است. این جاست که می توان از طریق روی آوردن به ورزش و مسابقات

ورزشی از بسیاری مشکلات در جامعه جلوگیری نمود و در عین حال مردمی قدرتمند و سالم داشته باشیم و اکنون که در جامعه ای اسلامی زندگی می کنیم لازم است با نظرات اسلام درباره ورزش و مسابقات ورزشی آشنا شویم و ورزش و مسابقات ما صبغه ای اسلامی به خود بگیرد انشاء الله . آنچه فرا روی شماست نتیجه زحمات اسلام شناسانی می باشد که بر این باور بوده اند که اسلام در زمینه های مختلف زندگی مردم برنامه ارائه داده است . از آن جمله ورزش و مسابقات ورزشی می باشد که در این رابطه نظرات اسلام را در خصوص ورزش جمع آوری و تحت عنوان سبق و رمایه تنظیم نموده اند و البته با گذشت زمان ورزشهای جدیدی نیز ایجاد شده است که لازم است حرمت یا حلیت آنها با توجه به مبانی اسلامی ورزش مشخص شود .

در گذشته نیز نمونه هایی از این تحقیقات انجام شده است ولی به جهت اهمیت موضوع و تنوع مطالب و نیاز امروز ، همچنان ظرفیتهای زیادی برای ادامه اینگونه تحقیق وجود دارد . این پایان نامه از به روش کتابخانه ای انجام شده است و در آن سعی شده به ورزش و مسابقات ورزشی از دیدگاه فقهی و حقوقی پرداخته شود که طبیعتاً با بررسی آن به بسیاری از ابهامات پاسخ داده خواهد شد . از آن جمله:

آیا مسابقات ورزشی مبانی فقهی دارند؟

آیا دین اسلام مسابقات ورزشی را تایید می کند؟

مبانی فقهی و حقوقی مسابقات ورزشی چیست؟

چه مسابقاتی تحریم شده اند؟

در چه صورتی مسابقات ورزشی حرام خواهند بود؟

سبق و رمایه در اسلام به چه معناست؟

ارتباط مسابقات جدید با مسابقات قدیم چیست؟

وجه تمایز مسابقه و قمار چیست؟

آیا ورزش لهو و لعب محسوب می شود؟

قوانین حقوقی مرتبط با ورزش چیست؟

بخش اول

کلیات تحقیق

مفاهیم

معنای لغوی ورزش: ورزش به معنی عمل کردن، انجام کار پیاپی و اجرای مرتب تمرینات بدنی به منظور تکمیل قوای جسمانی و روحی استعمال می شود.

معنای اصطلاحی ورزش: عبارت است از فعالیت های رقابتی مربوط به مهارت های بدنی که برای حصول به نتایج خاصی انجام می گیرد و به عبارت دیگر می توان گفت هر نوع حرکت و فعالیت بدنی منظم و با هدف بدست آوردن توان بیشتر را ورزش می گویند.

هدف از ورزش

در اسلام هدف از ورزش، جمع مال و ثروت و کسب وجهه و شهرت نیست؛ بلکه وسیله ای برای بهتر عبادت کردن و خدمت بهینه به خلق است. در دعای کمیل آمده است: «قو علی خدمتک جوارحی»^۱: پروردگارا، اعضا و جوارح را برای خدمت به خودت نیرومند گردان. و یا در دعای روز چهارم ماه مبارک رمضان چنین آمده است: «اللهم قونی فیه علی اقامه امرک»^۲: خدایا، در این روز مرا برای اقامه فرمانت نیرومند گردان. بدون تردید تقویت جسم، بدون تمرین و ورزش ممکن نیست. در واقع ما از خدا توفیق ورزش کردن می طلبیم.

۱- عباس قمی، کلیات مفاتیح الجنان، صفحه ۱۰۹

۲- همان منبع، صفحه ۳۹۴

فصل ۱: اهمیت ورزش

بدون شک، مردم و کشور باید در پی ایجاد کار و اشتغال سالم برای همه باشند، ولی آیا همیشه امکان اشتغال برای همه و به ویژه جوانان و نوجوانان فراهم است اگر این امکان فراهم نشد، تکلیف چیست؟

ورزش یکی از مفیدترین و سالم ترین سرگرمی هایی است که می تواند اوقات فراغت جوانان و نوجوانان را پر کند.

ورزش، کسالت و تنبلی را از انسان زدوده و به وی نشاط و شادابی بخشیده، او را برای انجام کارهای و وظایف فردی و اجتماعی آماده نموده و اخلاقش را بهبود می بخشد.

ورزش، روحیه شجاعت، از خود گذشتگی، مبارزه با ظلم و ظالم و دفاع از مظلوم را در انسان تقویت نموده، اراده وی را قوی می سازد.

ورزش، توان رزمی انسان را افزایش می دهد. بالا بودن توان جسمانی نیروهای نظامی و رزمی، تنها در زمان های گذشته که جنگ ها با سلاح های سرد صورت گرفت، مورد توجه نبوده، بلکه امروزه نیز حائز اهمیت بوده است و تمرینات بدنی قسمت عمده ای از آموزش های نظامیان و به ویژه کماندوها و نیروهای ویژه راتشکیل می دهد...

ورزش، کمک شایانی به ایجاد و تقویت سلامتی جسمانی و روانی می کند، و افرادی که با روش صحیح ورزش می کنند و یا دارای کارهای با تحرک می باشند، سالم تر بوده و عمرشان از افرادی که کارهای بدون تحرک دارند بیشتر است.

«عضلات در حال ورزش ۱۰ تا ۱۸ برابر در حال استراحت احتیاج به خون دارند، ۲۰ برابر بیشتر قند و اکسیژن مصرف می نمایند، ۵۰ بار زیاده‌تر گاز کربنیک دفع می نمایند، و با توجه به همین ارقام، اهمیت کار قلب هنگام ورزش روشن می گردد.... در واکنش قلب در برابر کار عضلانی، مشاهده می شود ضربان قلب، حجم خون، فشار خون، و حتی ترکیبات فیزیکی و شیمیایی خون را دگرگون می سازد. ضربان قلب هنگام کار بدنی، یعنی زمانی که عضلات را به فعالیت وا می داریم، ۲-۳ و حتی ۴ برابر افزایش یافته و امکان دارد به ۲۰۰ ضربه در دقیقه برسد. حجم خون ۲-۳ برابر و دبی قلب ۶-۷ و حتی ۸ برابر و گاه زیاده‌تر شود و دبی قلب از ۴ لیتر در دقیقه ممکن است به ۳۰ تا ۳۵ لیتر در دقیقه برسد، در صورتی که دبی شخص سالم و ورزیده در حال معمولی ۲۵ لیتر است....»

حجم قلب ورزش کاران و کارگرانی که کار بدنی سنگینی دارند، بدون شک افزایش می یابد، اما این افزایش به عقیده بسیاری، فیزیولوژیک و کاملاً طبیعی است. در اثر فعالیت بدن، حجم قلب افزایش می یابد، زیرا جدار بطن‌ها به ویژه بطن چپ ضخیم می شوند؛ یعنی همان طور که عضلات بازو در اثر ورزش یا ابتلا به برخی بیماری‌ها قوی می شوند، عضلات قلب هم در اثر کار، قوی می گردد و در نتیجه قدرت انقباض قلب زیاد می شود....»^۱

و همچنین «قدرت انقباض و نظم ضربان قلب پس از مدتی ورزش کردن بهتر می شود.... گنجایش ریه‌ها بیشتر می گردد و در نتیجه، اکسیژن بهتر و بیشتری به بدن می رسد.... ورزش صحیح و معتدل و متناسب با مزاج، سبب نظم و ثبات حرکات تنفس می گردد و تنفس عمیق‌تر، ولی شمارش آن کمتر می شود. هر چه شخص ورزیده‌تر باشد، مقدار سوخت بدنش نقصان می یابد؛ یعنی در حقیقت در اثر مدتی ورزش کردن، بدن بهتر از مواد غذایی خود استفاده می کند. رشد و نمو بهتر انجام می گیرد زیرا اکسیژن بهتر و بیشتر به تمام نوسج می رسد و در نتیجه، فعالیت غدد داخلی افزوده شده و بنابر عقیده‌ای در عضلاتی که فعالیت می کنند، موادی ایجاد می شوند که به رشد و نمو کمک می نماید. قوه جذب و دفع بهتر می شود.»

بدن عادت می کند در برابر مختصر فعالیت، ناگهان نفس تنگی پیش نیاید و ضربان قلب زیاد نشود و دیرتر خسته گردد و عرق نماید.

هماهنگی بین اعصاب و مراکز عصبی و تقویت اعصاب، ایجاد شده و کارهای فکری آسان تر می شود. «۱»

«بدن انسان بر خلاف ماشین یا هر وسیله دیگری که بر اثر کار و فعالیت مستهلک می گردد، با کار جان گرفته و توانایی بیشتری کسب می نماید. در زمان های گذشته حرکت و تمرینهای بدنی، بخشی از کار روزانه فرد به شمار می رفته است، اما امروزه بر اثر پیشرفت تکنولوژی و ماشین، باید بیشتر از گذشته در جستجوی حرکت بود، و هر فرد بایستی آن را در برنامه روزانه خود بگنجانند....»

تنفس و یا نفس کشیدن وسیله ای است که با آن، اکسیژن به همه بدن می رسد و مواد زاید و اکسیده به بیرون ریخته می شود. در خلال تمرین، میزان نفس کشیدن افزایش می یابد. شخصی که بدنش تربیت شده با تمرین های ورزشی است، آهسته تر و عمیق تر از افراد دیگر نفس می کشد، فشارهای وارد بر سیستم تنفسی خویش را با تلاش کمتر و کارایی بیشتر پاسخ گومی باشد. تمرین های ورزشی به دستگاه هاضمه نیز کمک می کنند: به علت پی آمد نیاز بدن به غذا، اشتها را افزایش می دهند؛ حرکت اندامهای هاضمه تسریع می شود و حرکات دودی شکل معده - که موجب هضم غذا می گردد - سریع تر و راحت تر صورت می گیرد. تمرین های ورزشی، عمل تخلیه را بهبود و از یبوست پیش گیری می کند و روند ترشحات بدن کارآمدتر تنظیم می شوند. به طور کلی افرادی که فعالیت های جسمانی بیشتری دارند، کمتر از افراد کم تحرک، به بیماری سنگ کلیه و اختلالات مشابه به آن مبتلا می شوند. بسیاری از مواد زاید، از طریق غدد عرق در پوست بدن بیرون ریخته می شود. این فرایند با تمرین های شدید ورزشی تسریع می شود؛ علاوه بر این، عرق کردن باعث تمیز شدن پوست می گردد.

ارزش دیگر تمرین های ورزشی ، در افزایش تولید سلول های قرمز خون در بافت های لنفاوی استخوان است. شمار هموگلوبین خون بر اثر فعالیت بالا می رود. تمرین ها از بالا رفتن فشار خون جلوگیری می کند.»^۱

ورزش در سطح بین المللی ، بعد سیاسی نیز به خود گرفته است. گاه اتفاق می افتد کشوری که بیشتر مردم حتی نام آن را نشنیده اند ، یک باره در جهان مطرح شده و به واسطه پیروزی های ورزشی ، نامش در صفحه اول روزنامه های جهان و صدر اخبار قرار می گیرد. شرکت و یا عدم شرکت تیم های ورزشی یک کشور در یک کشور دیگر نیز ، گاه جنبه ی سیاسی داشته و به معنای دوستی ، دشمنی ، اعتراض و... تلقی می شود.

در انسان گزینه قدرت طلبی ، برتری جویی وجود دارد. ورزش و مسابقات ورزشی اگر در محیط وجو سالم برگزار شوند ، زمینه اشباع این گزینه از طریق صحیح را فراهم می سازند. اگر این گزینه و سایر غرایز ، کنترل نشده و به مسیر صحیح هدایت نشوند ، برای جامعه بشری مشکل ساز و مساله آفرین خواهند بود.

ورزش ، توان انسان را برای انجام کارهای روزمره شخصی و اجتماعی بالا می برد ، حتی عباداتی از قبیل نماز ، روزه ، حج و جهاد نیز با بدنی سالم و نیرومند ، بهتر ، بیشتر و راحت تر جامه عمل به خود می پوشند.

انسان مایل است با دیگران باشد و با آنان بیامیزد. این غریزه و یا تمایل شدید را می توان از طریق ورزش برآورده ساخت. در ورزش ، در زمینه نیل به ارزش های اجتماعی دیگری نیز ، چون کار گروهی ، وفاداری ، روحیه ورزش کاری می توان توفیق یافت. محیط صمیمانه و مطلوب ورزشی ، اغلب فرصتی مناسب برای ایجاد روابط انسانی و شکل گیری دوستی هاست.

ورزش به انسان تحرك می بخشد و حرکت و تحرك به ویژه در کودکان لازمه رشد است. اگر عضو نیرومندی از اعضای بدن يك ورزش کار را چندین ماه در گج قرار دهند و تحرك را از آن سلب نمایند ، ضعیف و لاغر خواهد شد. اگر جنبش بدن کم شود ، دفاع بدن کم و ضعیف می گردد ، و همچنان که داشتن تحرك و ورزش موجب سلامتی بدن و طول عمر می گردد ، نداشتن تحرك نیز موجب مرگ زود رس می شود.

ورزش در تمام کشورها و جوامع اهمیت فوق العاده ای پیدا کرده است. برگزاری مسابقات گوناگون ورزشی در رشته های مختلف در سطوح ملی و بین المللی ، نشان دهنده این واقعیت انکارناپذیر است. در سایه تبلیغات بی امان دستگاه ها ، سازمان ها و فدراسیون ها ، مسابقات ورزشی هواداران فراوان و تماشاچیان بسیاری پیدا کرده است. از منظر عقل و دین ، ورزش برای تقویت و سلامتی جسم ضرورت دارد. ملتی که بدنی سالم ، بانشاط و نیرومند ندارد از عقل و تفکر شایسته کمتر بهره مند است. مثلی معروف است که در محاورات مردم استفاده می شود و می گوید: (عقل سالم در بدن سالم است) ، زیرا تأثیر متقابل جسم و جان ، مسئله ای ثابت شده و مسلم است. انسانهایی که بر اثر تنبلی و عدم تحركات جسمی ، بدنی نحیف و علیل دارند و یا بیش از حد فربه و چاق هستند ، نمی توانند روحیه ای آرام و بانشاط داشته باشند.

این گونه افراد معمولاً عصبی مزاج ، کم حوصله ، بهانه گیر و دارای روحیه ای ناهنجار و فکری بیمار هستند و همین مسائل در جسم آنان نیز اثر سویی می گذارد.

فصل ۲: تاریخچه ورزش ایران

«در قلمرو گسترده ایران باستان ورزش پهلوانی، رزمی، وزنه برداری به منظور کسب آمادگی برای شرکت در جنگ معمول بوده است همانطور که حکیم ابوالقاسم فردوسی در باره پهلوانی و جنگ آوری رستم و سهراب و کشتی گرفتن، پدر و پسر بیان می کند حتی حضور زنان پهلوان در شاهنامه فردوسی می درخشد. حرکت و حضور گرد آفرید به عنوان زنی پهلوان و جنگ آور نشان از پیشینه ی ایرانیان در تربیت بدنی و توجه به کارکرد آن در میدان نبرد و جنگ دارد.

در میان کشورهای مشرق زمین، ایرانیان برای تعلیم و تربیت بدنی و حفظ سلامتی تن و روان اهمیت خاصی قائل بودند در این باره هردوت مورخ شهیر یونانی می نویسد: «ایرانیان از پنج سالگی تا بیست سالگی سه چیز را می آموزند: ۱- سوارکاری ۲- تیر و کمان (تیراندازی) ۳- راستگویی

جوانان تمرینات روزانه را از طلوع آفتاب با دویدن و پرتاب سنگ و پرتاب نیزه آغاز می کردند و از جمله تمرینات معمولشان ساختن با جیره ی اندک و تحمل گرمای بسیار و پیاده روی های طولانی و عبور از رودخانه بدون تر شدن سلاح ها و خواب در هوای آزاد بود. سواری و شکار نیز دو فعالیت معمول و رایج بود و جستن بر روی اسب و فرو پریدن از روی آن در حال دویدن و طور کلی سرعت و چالاکی از ویژگی های سوارکاران سواره نظام ایران بود.^۱ هستین مورخ دیگر ایرانی می نویسد: «پارتها جنگ و شکار را دوست داشتند. این قوم از دوران طفولیت تا به هنگام کهولت همیشه با ورزش و تمرینات سخت جنگی و شکار بار آمد بوده اند.»^۲

۱) احمدرضا خزایی، مبانی فقهی و حقوقی ورزش، صفحه ۲۴

۲) جواد کریمی، نگاهی به تاریخ تربیت بدنی جهان، صفحه ۲۶ و ۲۷

گفتار ۱: ورزش باستانی(ایرانی)

«ورزش زورخانه ای که به آن ورزش باستانی نیز اطلاق می گردد، ورزشی است که کاملاً بعد مذهبی داشته و به سختی با مذهب در آمیخته است. به گونه ای که اگر بخواهیم ورزش زورخانه ای را از مذهب جدا سازیم، دیگر ماهیت خود را از دست خواهد داد و دیگر ورزش زورخانه ای نخواهد بود.

در این ورزش تنها به تقویت جسم توجه نشده، بلکه تقویت روح و روان و تربیت مذهبی و اخلاقی جوانان نیز مورد توجه ویژه قرار می گیرد. در این ورزش باستانی ورزشکاران یاد می گیرند که همراه بدن بیش و پیش از آن، ایمان خود را تقویت نموده و هرچه بر قوت و قدرت بدنی و رزمی آنان افزوده می گردد، تواضع خود را نیز فزونی بخشند.

باستانی کاران بنا بر آنچه اسلام آموزش داده متوجه می شوند که ورزش، هدف نیست بلکه وسیله ای است برای بیشتر و بهتر خدمت نمودن به خدا و خلق خدا و نیز می فهمند که قوی ترین مردم کسی است که بر هواهای نفسانی خود غلبه نموده و به هنگام خشم، آن را فرو برده و به هنگام غلبه بر خصم، عفو را شکرانه نعمت پیروزی ای که خدا به او عطا فرموده، قرار می دهد.

پوریای ولی که شاید بتوان او را از بنیانگذاران ورزش باستانی زورخانه ای دانست، درباره قهرمان واقعی می

گوید:

گر بر سر نفس خود امیری، مردی
بر کور و کرار خرده نگیری مردی

مردی نبود فتاده را پای زدن
گر دست فتاده ای بگیری، مردی

در این رشته ی ورزشی ، همه چیز از اشعار ، آداب ، تشویق ها ، شکل و ساختمان زورخانه ، شکل گود و تعداد اضلاع آن گرفته تا ساعات تمرین و حتی شمارش حرکات ورزشی و... رنگ مذهبی دارد ، از این رو می توان زورخانه را یک مکتب دانست.

ورزش باستانی ، با یاد خدا و ذکر ائمه اطهار آغاز می شود و پایان می گیرد. در گذشته نه چندان دور ، پهلوانان زورخانه پرورش جسم را به جوانان می آموختند ، و افزون بر آن درس آزادی ، انسانیت ، تقوا و پرهیزگاری به آنان داده و مسائل شرعی را گوشزد می کردند.^۱

۱) احمد رضا خزایی ، مبانی فقهی و حقوقی ورزش صفحه ۵۲-۵۱